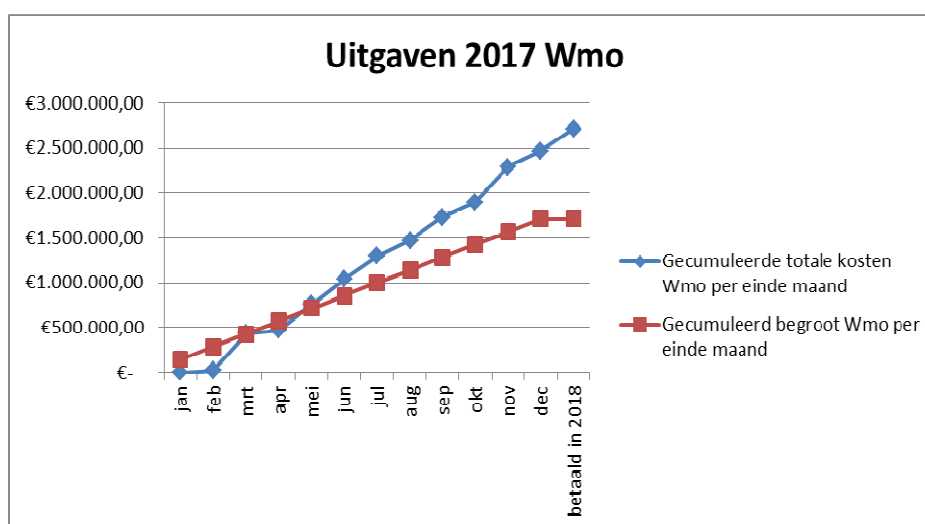

Wmo

1. Algemeen

De uitgaven van de Wmo zijn t.o.v. 2016 en eerdere jaren fors gestegen. Gezien de landelijke opgave, minder mensen in de Wet langdurige zorg (Wlz) en meer mensen zelfstandig thuis wonen, was dit beeld ook te verwachten. Pas in de loop van dit jaar was echter sprake van een gestage groei, zie ook figuur 1. In deze analyse verklaren wij de verschillen ten opzichte van de uitgaven van eerdere jaren.

Figuur 1. Uitgaven Wmo 2017.

2. Cliënten

Leeftijdsofbouw inwoners

Waterland vergrijs, het aantal inwoners neemt af en de inwoners worden ouder. Ten opzichte van 2016 zijn er in 2017 ruim een procent meer 75+ in Waterland, dat zijn 182 personen en die groei zet zich ook in 2018 voort, zie onderstaande tabel (bron: GBA).

Tabel 1. Leeftijdsofbouw inwoners gemeente Waterland.

Leeftijdscategorie	2016	2017	2018
0-19 jaar	3793 (21,9%)	3772 (21,8%)	3767 (21,8%)
20-29 jaar	1597 (9,2%)	1557 (9,0%)	1525 (8,8%)
30-54 jaar	5319 (30,7%)	5222 (30,2%)	5110 (29,6%)
55-74 jaar	5017 (29,0%)	5089 (29,4%)	5138 (29,8%)
75 jaar en ouder	1576 (9,1%)	1647 (9,5%)	1723 (10,0%)
Totaal	17302	17287	17261

We zien dit echter niet terug in de leeftijdsopbouw van de cliënten, zie tabel 2. De groei zit met name in de groepen 30-54 jaar en 55-74 jaar. Bij de groepen 75 jaar en ouder en onder de 30 jaar is het vrijwel gelijk gebleven. Een verklaring hiervoor is dat we sinds 2015 ook verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning aan mensen met een psychische aandoening. We zien in deze groep een groei, zie de figuren 2 en 3.

Leeftijdsofbouw cliënten

We zien in vergelijking met 2016 een toename van 27 cliënten voor de Wmo in 2017. In 2017 hadden we 1.007 unieke cliënten, in 2016 980, zie tabel 2. Omdat de extra uitgaven met name voor begeleiding zijn, hebben we gekeken hoe de toename daar is. Ten opzichte van 2016 zijn er 45 cliënten meer in 2017. Totaal ontvangen 408 cliënten begeleiding in 2017 t.o.v. 363 cliënten in 2016.

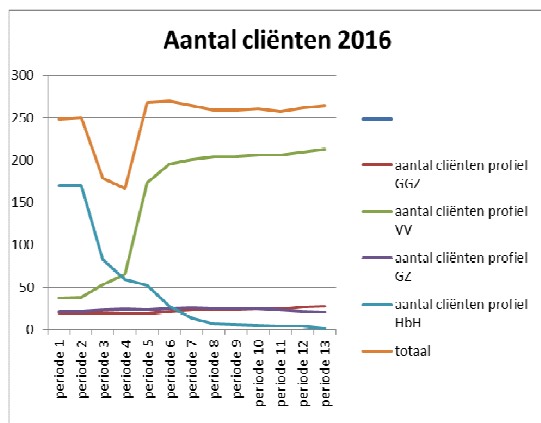
Ten opzichte van 2016 hebben we meer verstrekt aan de leeftijdsgroepen 30-54 en 55-74.

Tabel 2: Leeftijdsofbouw Wmo cliënten die een verstrekking hebben gekregen.

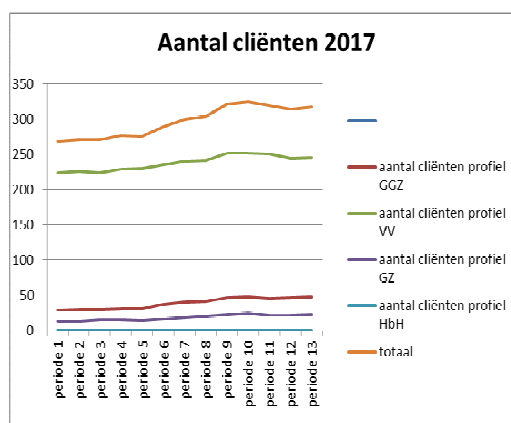
Leeftijdscategorie	2016	%Verstrekingen	2017	%Verstrekingen
0-19 jaar	11	1,1	12	1,2
20-29 jaar	35	3,6	34	3,4
30-54 jaar	75	7,7	90	8,9
55-74 jaar	220	22,4	234	23,2
75 jaar en ouder	639	65,2	637	63,3
Totaal	980	100	1.007	100

In onderstaande figuren is het aantal cliënten begeleiding te zien. Het totaal aantal komt niet overeen met het totaal aantal van respectievelijk 363 en 408 dat hierboven genoemd staat. Dit komt omdat cliënten niet altijd een geheel jaar in zorg zijn. Wel is de groei in het totaal aantal cliënten te zien.

De cliënten worden op basis van hun indicatie ingedeeld in een profiel. Er zijn drie profielen: VV (verpleging en verzorging), hieronder vallen somatische aandoeningen en dementie, GGZ wat staat voor geestelijke gezondheidszorg en tenslotte het profiel GZ, wat staat voor gehandicaptenzorg. In de figuren is ook het profiel HbH weergegeven. Dit profiel bestaat nu niet meer, HbH is nu opgenomen in de andere profielen en komt het meest voor in het profiel VV. In de figuren is de zien dat de profielen VV en GGZ toegenomen zijn.

Figuur 2. Aantal cliënten per profiel 2016.

Figuur 3. Aantal cliënten per profiel 2017.

3. Uitgaven 2017 ten opzichte van uitgaven 2016

De uitgaven van een aantal productgroepen is ten opzichte van 2016 en voorgaande jaren enorm gestegen, zie tabel 3. Hieronder verklaren we met name de verschillen met 2016 omdat de uitgaven van eerdere jaren redelijk vergelijkbaar zijn met elkaar.

Tabel 3: Totale uitgaven Wmo in de jaren 2013 tot en met 2017.

Tabel 3: totale uitgaven	2013	2014	2015	2016	2017
Woningaanpassingen	€ 121.073,78	€ 184.070,87	€ 100.737,57	€ 105.894,96	€ 297.547,80
Hulpmiddelen	€ 124.101,87	€ 139.262,65	€ 140.606,63	€ 127.883,14	€ 211.964,78
Vervoerskosten	€ 219.764,38	€ 183.239,31	€ 127.803,97	€ 116.963,55	€ 137.127,90
Huishoudelijke hulp + begeleiding	€ 809.765,87 *	€ 778.816,58 *	€ 1.281.152,26	€ 1.480.544,50	€ 2.003.860,23
PGB begeleiding**	€ -	€ -	€ 308.000,00	€ 82.247,54	€ 267.395,13
Totaal	€ 1.274.705,90	€ 1.285.389,41	€ 1.958.300,43	€ 1.913.533,69	€ 2.917.895,84

* Dit betreft alleen huishoudelijke hulp.

** Zie voor de werkelijke uitgaven voor Pgb per jaar het kopje Pgb begeleiding hieronder.

Woningaanpassingen

Verklaring:

- In 2017 zijn er drie dure woningaanpassingen gedaan. Dit is zeer waarschijnlijk incidenteel. In 2014 is dit ook voorgekomen. Het betreffen hier aanpassingen voor ernstig gehandicapte cliënten zoals bijvoorbeeld een aanbouw met een slaapkamer en aangepaste badkamer. De verwachting is dat dit incidenteel is (€ 158.000,-).
- Er zijn drie meer trapliften verstrekt dan in 2016 (meerkosten ten opzichte van 2016: € 8.107,-). De prijs van de liften is gelijk gebleven (de prijs verschilt per type traplift). We verwachten dat we structureel meer liften gaan verstrekken omdat meer ouderen zelfstandig thuis blijven wonen en veel woningen in Waterland beschikken over een verdieping waar we de toegang naar toe moeten regelen. Omdat er weinig gelijkvloerse woningen zijn, is verhuizen in de meeste gevallen geen mogelijkheid.

Hulpmiddelen

Verklaring:

- Er zijn meer hulpmiddelen verstrekt dan voorgaande jaren. Dit komt met name doordat er meer scootmobielen verstrekt zijn. Daarnaast hebben we meer rolstoelaandrijvingen verstrekt. Dit zijn relatief dure voorzieningen die niet vaak vanuit depot te leveren zijn.
- Dit effect werd versterkt doordat het bestand verouderd is, met name van scootmobielen en deze hulpmiddelen inmiddels waren afgeschreven. Daardoor hebben we minder scootmobielen kunnen herverstreken. Het herverstrekkingspercentage was in 2017 slechts 44%, in 2016 was dit nog 70%.
- De prijzen van nieuwe leveringen voor hulpmiddelen zijn sinds het nieuwe contract in 2016 gestegen. Dit effect hebben we in 2016 nog niet gezien omdat het eerste kwartaal in 2016 nog onder het oude contract werd geleverd en er minder nieuw leveringen zijn gedaan in 2016 onder het nieuwe contract dan in 2017. De extra uitgaven zijn structureel voor de komende jaren (€ 84.082,-).

Vervoer

Verklaring:

- We hebben de afgelopen jaren een daling gezien in het gebruik van het vervoer. In de eerste maanden van 2017 was het gebruik van het vervoer gelijk aan 2016 maar daarna is er weer meer gebruik gemaakt van het vervoer. De vervoerder geeft aan dat de daling mogelijk te maken heeft met de economie. De vervoerder ziet het vervoer ook in andere regio's weer aantrekken (structureel € 20.164,-).

Begeleiding

Verklaring:

- Er zijn in 2017 45 meer cliënten dan in 2016.
- Er is hierdoor meer zorg geleverd. Er is in 2017 622 perioden meer zorg geleverd dan in 2016. De zorg die extra geleverd is met name ondersteuning bij het huishouden aan ouderen en sociaal en persoonlijk functioneren aan GGZ-clienten. Totaal gaat dit om ongeveer € 222.000,-.
- De arrangementstarieven zijn in 2017 hoger dan in 2016. Dit gaat om ongeveer € 70.000,-.
- Niet alle verplichtingen worden gefactureerd door de aanbieders. Dit heeft verschillende oorzaken: de levering wordt tijdelijk stopgezet door bv een ziekenhuisopname, er zijn soms wachtlijsten waardoor de zorg later wordt ingezet en aanbieders kunnen fouten maken. In 2016 is 18,6 % van de verplichtingen niet gefactureerd, in 2017 is 8,7 % van de verplichtingen niet gefactureerd. Dit gaat om een bedrag van ongeveer € 148.240,-. Er zal altijd een deel van de verplichtingen niet worden gefactureerd. De omvang hiervan is lastig te bepalen, daarmee moeten we nog meer ervaring opdoen. Voor deze analyse gaan wij er vanuit dat € 74.120,- structureel is en € 74.120,- incidenteel.
- In 2017 is nog een aantal facturen ontvangen m.b.t. 2016 en 2015. Dit gaat om een bedrag van € 139.560,- (incidenteel).

Pgb begeleiding

Verklaring:

- Er is nog niet te zeggen wat de daadwerkelijke kosten voor 2017 worden. De afrekening met de SVB volgt in het tweede of derde kwartaal. We hebben een voorschot verstrekt van € 241.754,-.
- De boekingen in ons financiële systeem lopen niet gelijk met de betalingen aan de SVB, dit komt door bevoorschotting en het feit dat de SVB pas in het tweede of derde kwartaal na afloop van het betreffende jaar met de afrekening komt. De werkelijke kosten zijn als volgt:
2015: € 224.247,-
2016: € 191.641,-
Voorlopig 2017: € 241.754,-
Om een trend te kunnen aangeven, hebben we een langere periode nodig.

De werkelijke kosten 2017 komen niet overeen met de geboekte uitgaven 2017. In deze analyse gaan wij uit van de geboekte uitgaven 2017 (€ 267.395,-) Op basis van de cijfers tot en met februari 2018 verwachten wij dat de kosten over 2018 ca € 200.000,- bedragen. Wij verwachten om die reden dat € 67.395 van de uitgaven 2017 incidenteel is. Dat betekent dat wij van het verschil tussen 2017 en 2016 (ad € 185.147,-) € 117.752,- als structureel aanmerken en € 67.395,- incidenteel.

Samenvatting incidentele en structurele tekorten

Tabel 4: Samenvatting incidentele en structurele tekorten.

Tabel 4: samenvatting tekorten	Werkelijk 2016	Werkelijk 2017	Verschil	Incidenteel	Structureel
Woningaanpassingen	105.895	297.548	191.653	158.000	33.653
Hulpmiddelen	127.883	211.965	84.082	0	84.082
Vervoerskosten	116.964	137.128	20.164	0	20.164
Huishoudelijke hulp + begeleiding	1.480.545	2.003.860	523.316	213.680	309.636
PGB begeleiding	82.248	267.395	185.147	67.395	117.752
Totaal	1.913.535	2.917.896	1.004.362	439.075	565.287

5. Vergelijking met regiogemeenten

We hebben de regiogemeenten gevraagd om cijfers aan te leveren om een vergelijking te kunnen maken. Het probleem hierbij is echter dat er geen eenduidige manier van gegevens verwerken is. Dit maakt dat een vergelijking lastig te maken is. Wel hebben we gegevens van de gemeenten Zaanstad en Landsmeer over begeleiding die we goed met onze cijfers kunnen vergelijken.

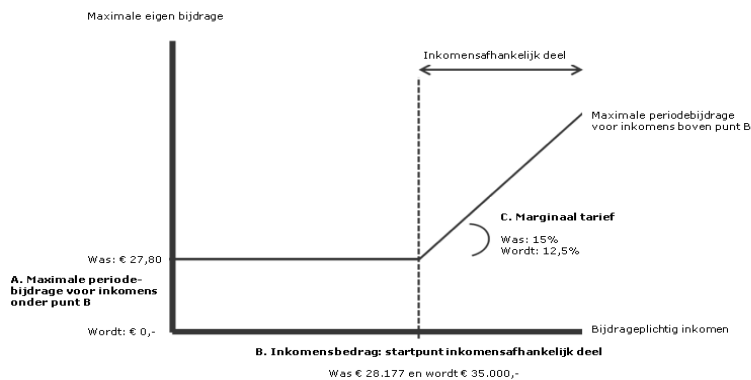
Uit deze gegevens blijkt dat alleen Waterland een stijging van het aantal cliënten heeft. Bij alle drie de gemeenten is de hoogte van het aantal verplichtingen gestegen. Hulp bij het huishouden is bij alle drie de gemeenten de grootste post van de verplichtingen. De gemiddelde verplichting per profiel is in Waterland voor de GGZ en de GZ hoger dan in de andere twee gemeenten. We weten niet wat de precieze oorzaak hiervan is. We hebben wel in het cliëntenbestand gezien dat we een aantal cliënten hebben met complexe problematiek, dit drukt zwaar op het gemiddelde.

De gemiddelde verplichting voor VV is in Zaanstad en Waterland vrijwel gelijk, in Landsmeer is dit veel lager. De verwachting is dat dit komt omdat Landsmeer hulp bij het huishouden in een algemene voorziening had en de cliënten om heeft moeten zetten naar een maatwerkvoorziening. Regionaal is afgesproken om nader te bekijken waar dit verschil door komt en zo van elkaar te leren.

6. Inkomsten 2017

De inkomsten uit de eigen bijdragen zijn niet gestegen met de zorguitgaven. Dat komt omdat landelijk het beleid en de regelgeving is aangepast waardoor mensen een lagere eigen bijdragen moeten betalen. Alle minima inkomens betalen maximaal € 17,50 per periode, dit was in 2016 € 19,40 voor eenpersoonshuishoudens en € 27,80 voor meerpersoonshuishoudens. Ook is het marginaal tarief, het deel

van het inkomen dat meetelt in de berekening, verlaagd van 15% naar 12,5%. De groep meerpersoonshuishoudens onder de AOW-leeftijd met een verzamelinkomen tot € 35.000,- betaalt in 2017 helemaal geen eigen bijdragen meer, zie onderstaand figuur. Vanaf 2018 wijzigt het beleid weer, dan telt nog maar 10% (i.p.v. 12,5%) van het marginaal tarief mee in de berekening.

Figuur 1: Systematiek berekening maximale periodebijdrage.

7. Prognose 2018

Wij verwachten dat wij € 860.000,- structureel hogere lasten hebben ten opzichte van de begroting. De stijgende zorgkosten zijn deels onontkoombaar doordat mensen langer zelfstandig thuis moeten blijven wonen en niet snel meer in aanmerking komen voor intramuraal wonen. Ook werken we nauw samen met partners in het veld waardoor we meer doorverwijzingen krijgen. Het gaat dan om extra uitgaven op de volgende posten:

- Woningaanpassingen: vanwege meer trapliften en mogelijk andere woningaanpassingen.
- Hulpmiddelen: meer verstrekkingen en mede ook vanwege het verouderde bestand en vanwege de hogere prijzen voor nieuwleveringen.
- Vervoer: we verwachten dat de stijging in het gebruik zal voortzetten.
- Begeleiding: we zien dat mensen de gemeente weten te vinden en we krijgen ook veel verwijzingen doordat we samenwerken met partners in het veld.